

Radioaktiivisten aineiden kuljetus terveydenhuollon yksiköissä – analyysi kuljetuskyselyn tuloksista

Anna Neilick

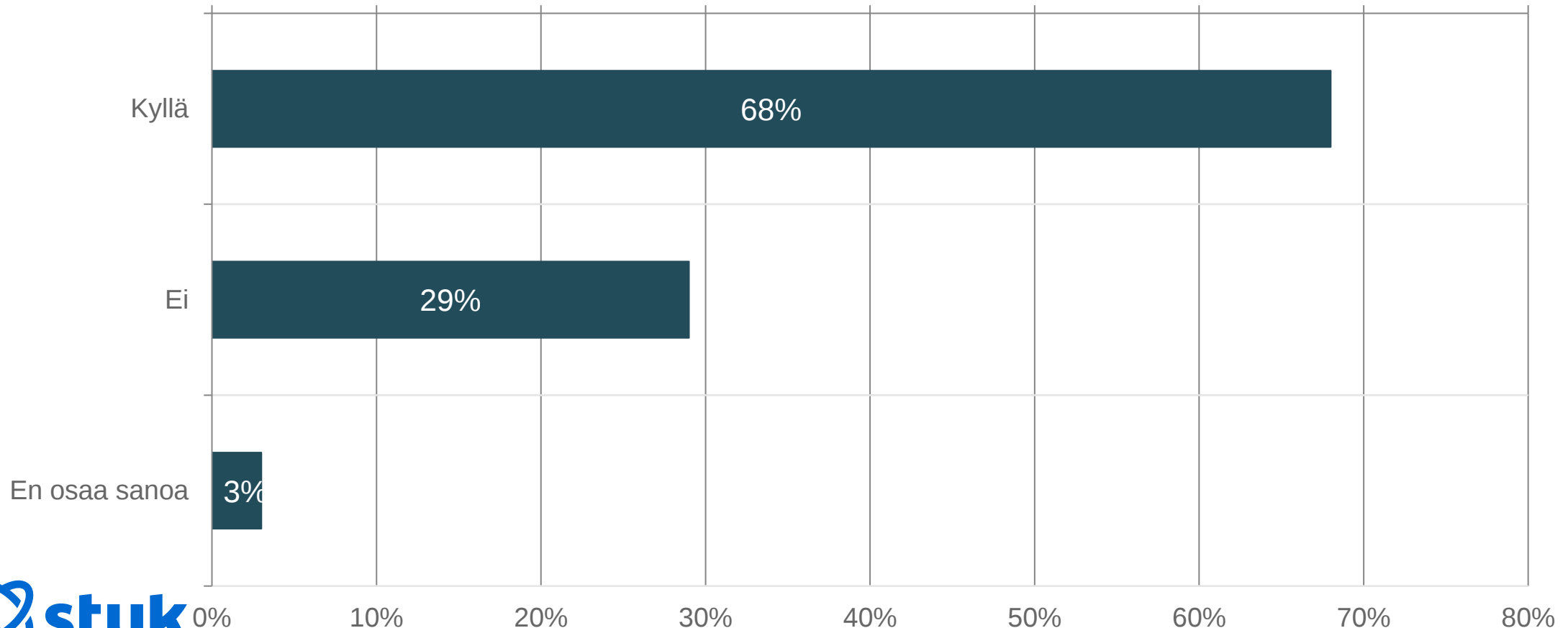
Terveydenhuollon verkkoseminaari 27.5.2025

Vuoden 2025 kuljetuskysely

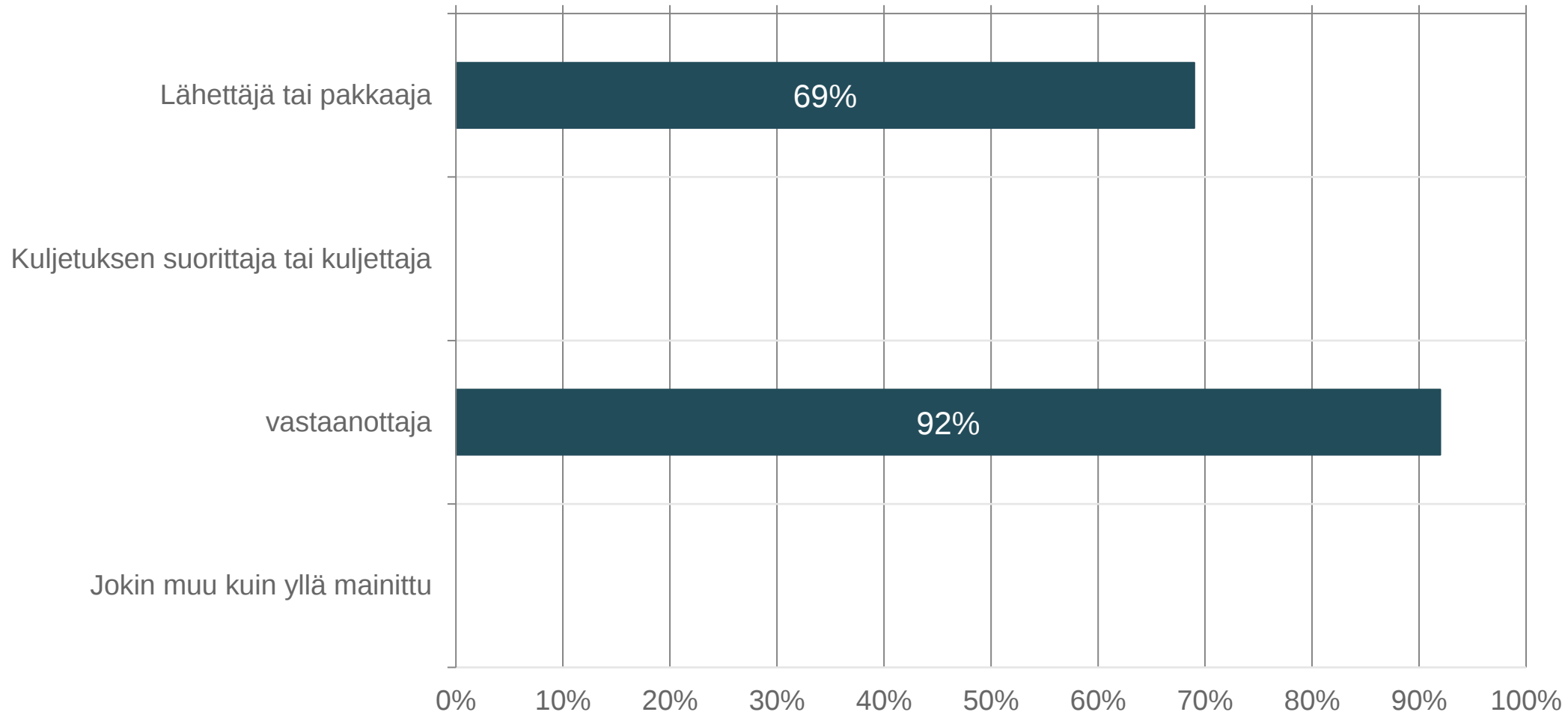
- Lähetettiin 550 vastaajalle (vastausaika n. kk)
- Vastauksia 328 kappaletta, joista 38 oli terveydenhuollon yksiköistä
  - 121 on ollut jokin kuljetuksen osapuoli kuluneen 2v aikana
  - Vastaamatta jättäneet selvityksessä
- Edellisen kerran kuljetusmääräkysely tehtiin noin 10 vuotta sitten
- Vuoden 2025 kuljetuskysely:
  - Kysymyspolkuja, yhteensä 70 kysymystä
  - Kuljetusmuodot, rooli, TNA, koulutus, kuljetusten johtamisjärjestelmä ja säteilysuojeluohjelma, YK-numerot, aktiivisuudet, tyypilliset reitit, kolli ja sen vaatimuksenmukaisuus, tilapäinen säilytys, poikkeamat ja kieltäytymiset.
  - Kaikkiin kysymyksiin oli mahdollista vastata: ”En osaa sanoa” (oli myös ohjeistettu vastaamaan näin jos TL)

Oletteko olleet kahden viime vuoden aikana vaarallisen aineen luokan 7 kuljetuksen jokin VAK-lain tarkoittama osapuoli?

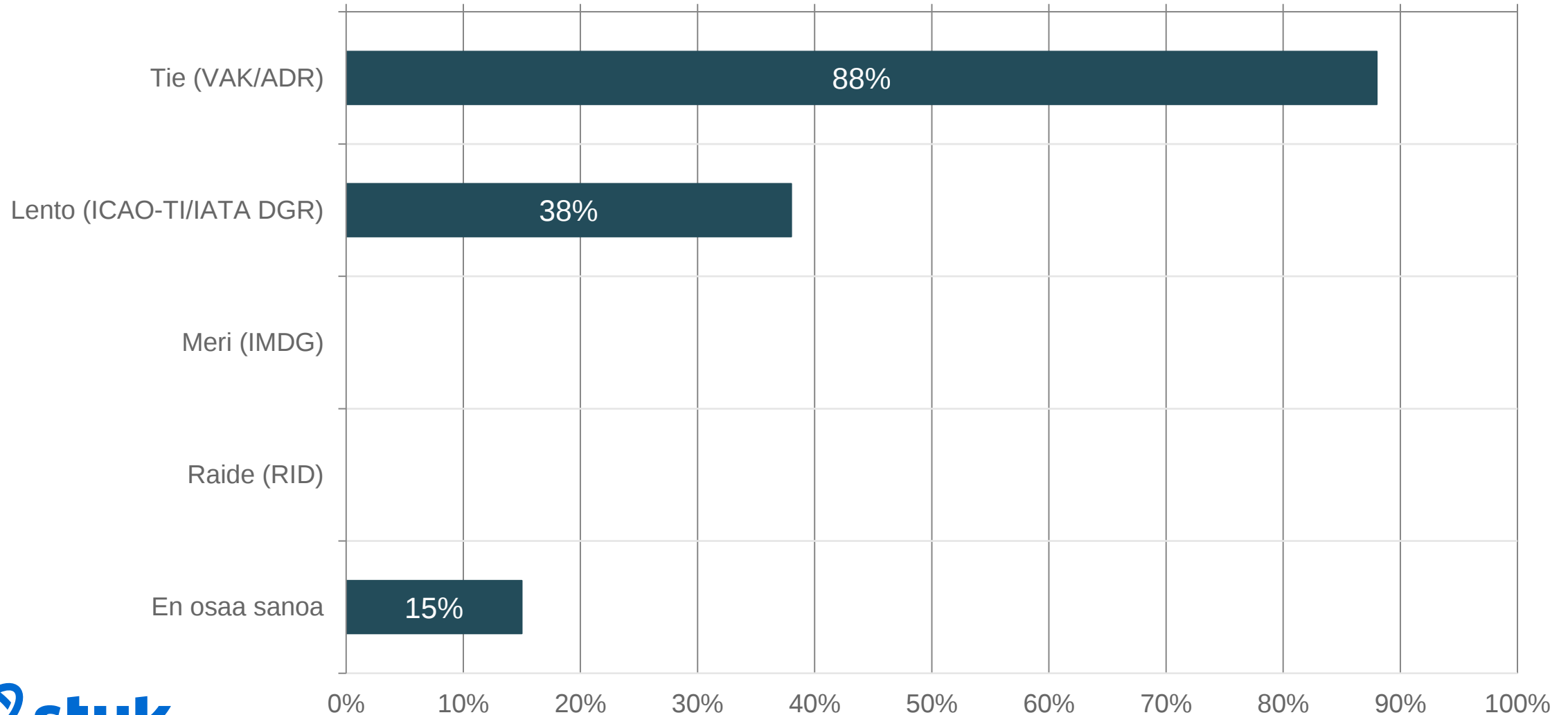
- VAK-lain luvun 13 mukaisia kuljetuksen osapuolia ovat esimerkiksi lähettäjä, pakkaaja, lastaaja, purkaja, kuljetuksen suorittaja ja vastaanottaja.

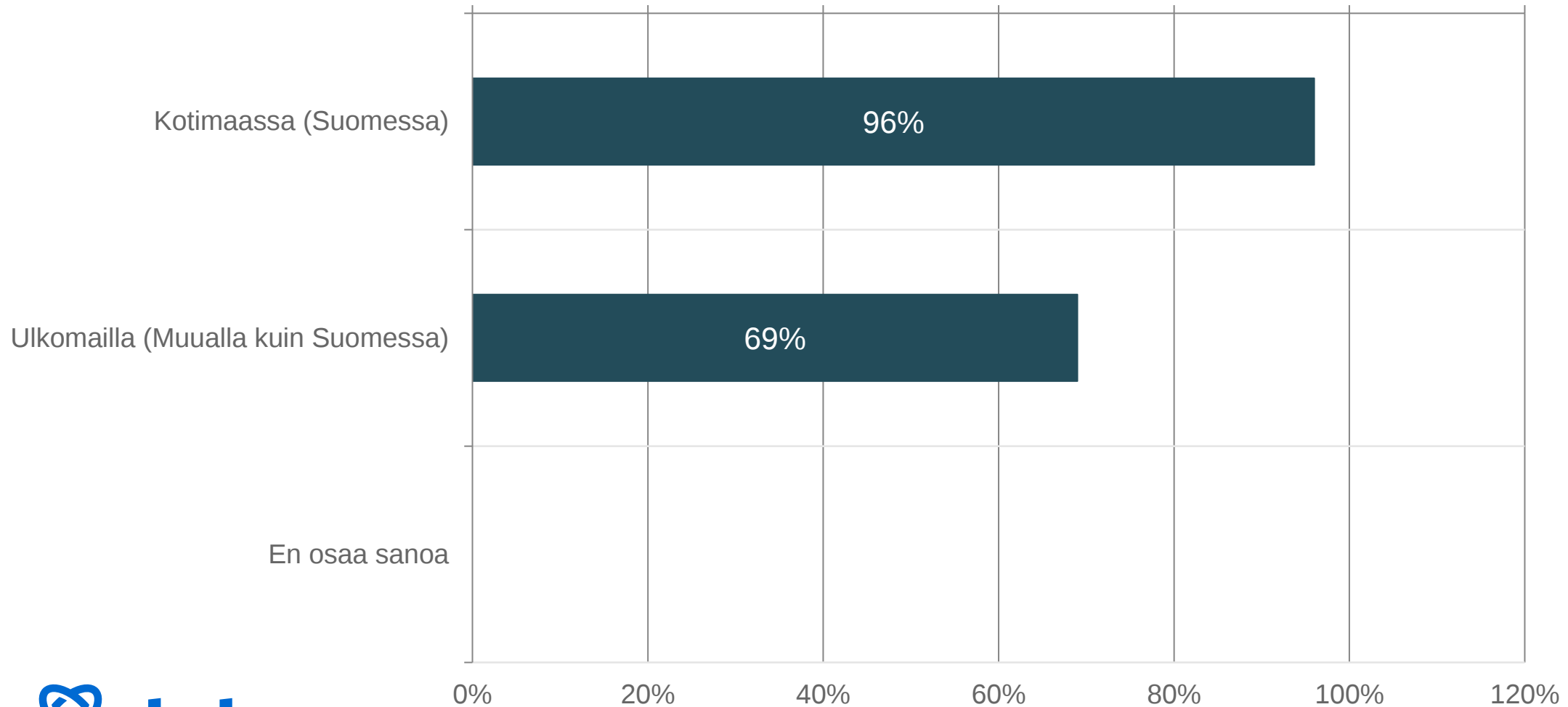
Minkä radioaktiivisen aineen kuljetuksen osapuolen velvollisuuksia teillä seuraavista on?

Mitä kuljetusmuotoja käytätte luokan 7 vaarallisten aineiden kuljetuksissa? Voi valita useita vaihtoehtoja

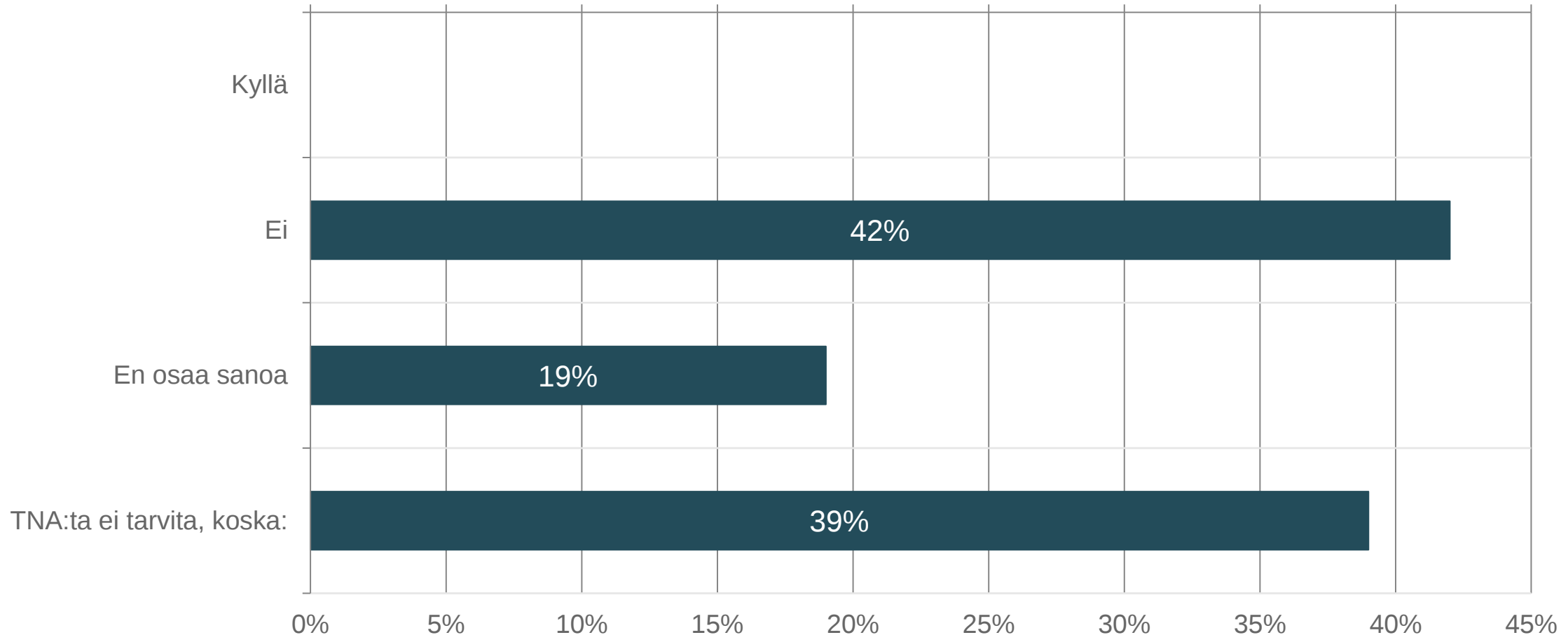

Koskevatko teitä kuljetukset vain kotimaassa vai ulottuvatko kuljetusketjunne ulkomaille? Voi valita useita

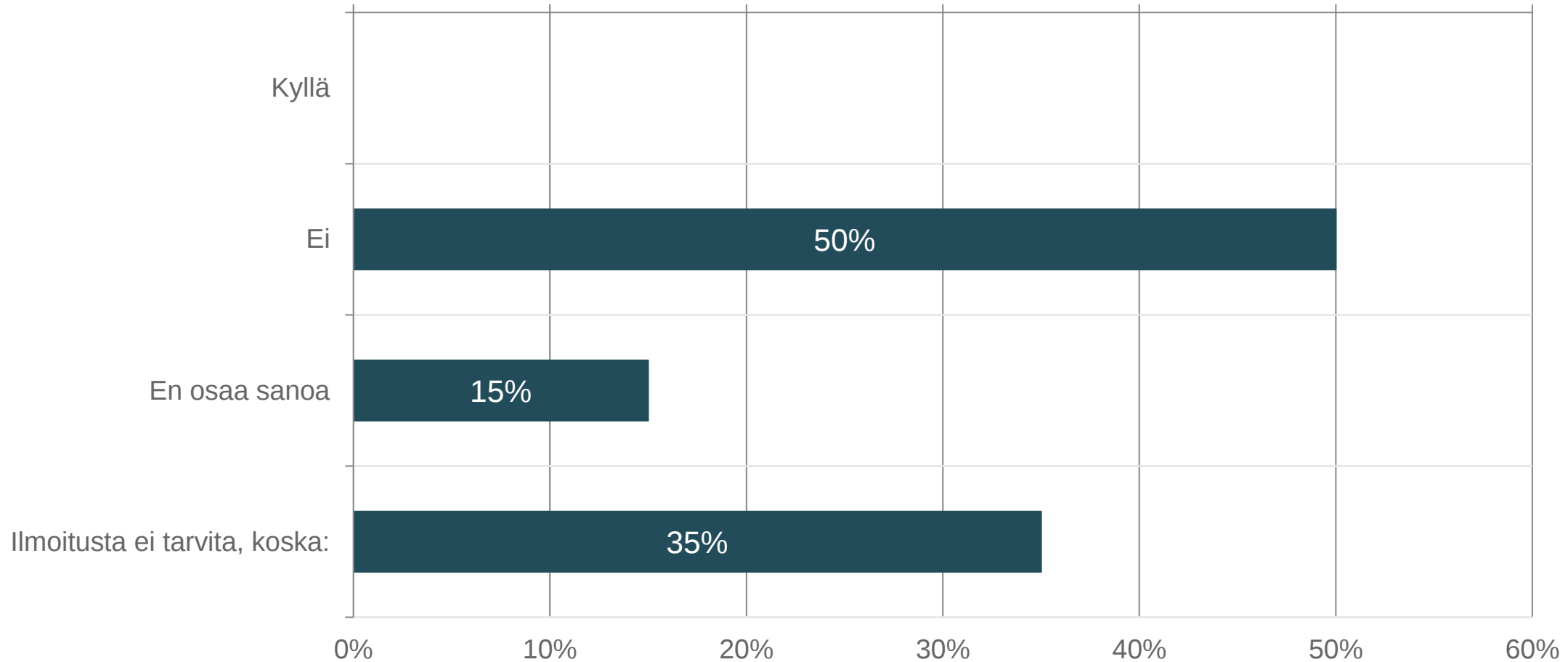
Onko käytössänne VAK-lain tarkoittama turvallisuusneuvonantaja (TNA)?

Vastaajien määrä: 26

Oletteko ilmoittaneet turvallisuusneuvonantajan nimeämisestä Traficomille?

Vastaajien määrä: 26

TNA:n nimeämisvelvollisuus (radioaktiiviset aineet)

- 91 § Nimettävä yksi tai tarvittaessa useampi turvallisuusneuvonantaja:
  - Radioaktiivisten aineiden tie- tai rautatiekuljetus
  - Kuljetuksiin liittyvää pakkaaminen, lähettäminen tai muu vaarallisen aineen kuljetuksen turvallisuuteen liittyvää toiminta.
  - (VAK-tiemääräyksen 1.1.3.6 mukaan: UN 2912-2919, UN 2977, UN 2978 ja UN 3321- 3333)
  - Ei riipu siitä kuinka usein kuljetetaan vaan mitä kuljetetaan
- Nimetyllä TNA:lla on oltava voimassa oleva todistus turvallisuusneuvonantajan kokeen suorittamisesta
  - Huom! Todistuksessa ovat vaarallisen aineen luokat & tie-/rautatiekuljetus
- HASS kuljetusten STA:n oltava myös TNA (SätL)
- TNA:ksi nimettävältä on oltava kirjallinen suostumus tehtävään.
- 92 § Nimeämisestä (& tietojen muutoksista) ilmoitettava Traficomille

Turvallisuusneuvonantajan tehtävät (luokka 7)

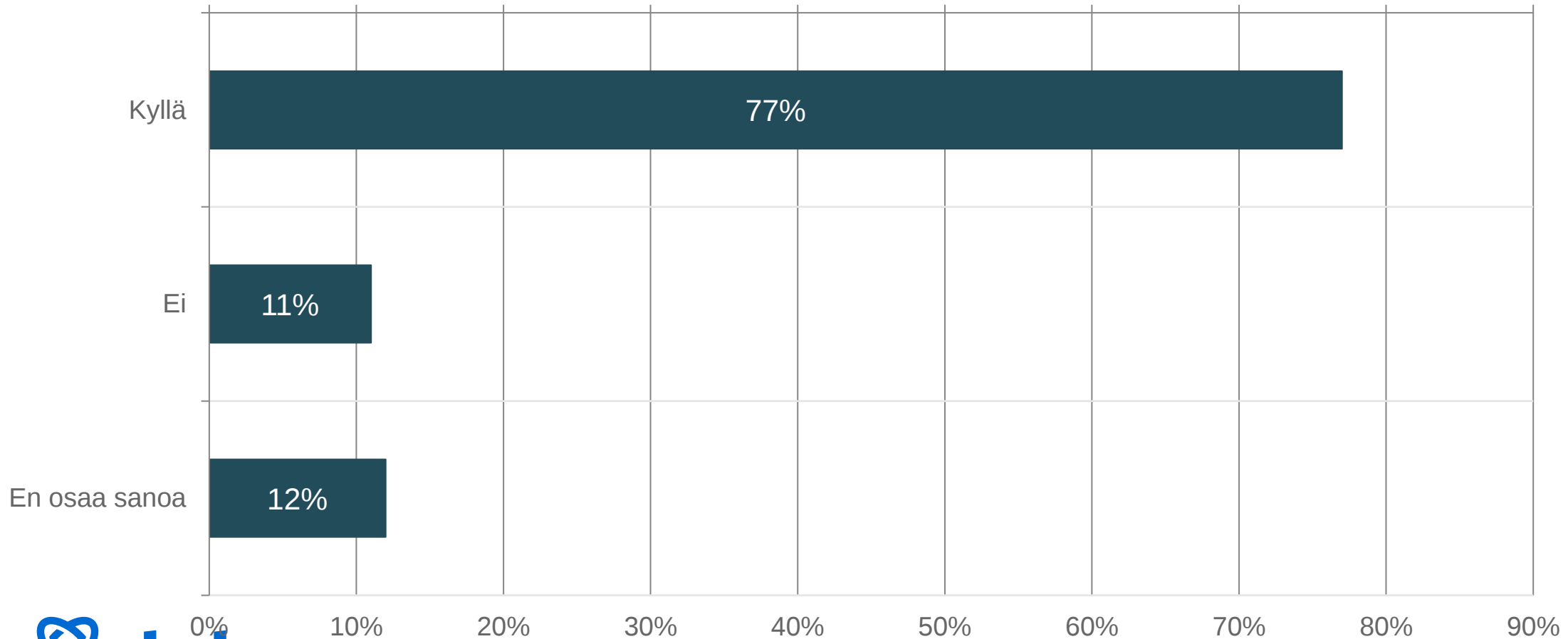
- 93 § TNA:n tehtävät radioaktiivisten aineiden kuljetuksissa:
  - 1) antaa neuvoja, joiden avulla kuljetukset suoritetaan säännöksiä ja määräyksiä noudattaen mahdollisimman turvallisesti;
  - 2) seurata ja ohjata kuljetukseen liittyvää toimintaa;
  - 3) edistää turvallisten menettelyjen käyttöönottoa kuljetukseen liittyvässä toiminnassa;
  - 4) laatia kuljetukseen liittyvästä toiminnasta toiminnanharjoittajalle vuosittainen kertomus, jota on säilytettävä viisi vuotta;
  - 5) laatia kuljetuksessa tapahtuneesta ihmiselle, ympäristölle tai omaisuudelle vaaraa aiheuttaneesta tapahtumasta toiminnanharjoittajalle onnettomuusselostus.

Milloin TNA:ta ei tarvitse nimetä

- 91 § TNA:ta ei kuitenkaan tarvitse nimetä, jos:
  - 1) kuljetetaan vain pieniä määriä vaarallista ainetta (kts alla VAK-tiemääräys 1.8.3.2); tai
  - 2) kuljetukset tapahtuvat vain satama-alueella tai lentopaikalla.
- VAK-tiemääräys 1.8.3.2: TNA:ta koskevia vaatimuksia ei sovelleta yrityksiin, joiden tehtävät koskevat sellaisia määriä vaarallisia aineita, jotka eivät ylitä kuljetusyksikössä kohdissa 1.1.3.6, 1.7.1.4 ja luvuissa 3.3, 3.4 ja 3.5 määriteltäviä raja-arvoja.
  - 1.1.3.6 Kuljetusyksikössä kuljetettavaan määrään liittyvät vapautukset
    - (alle ns. vapaaraajan kappaletavaran kuljetuksessa: UN 2908-UN 2911)
  - 1.7.1.4 VAK-lainsäädäntö ei koske seuraavia (luokan 7 vapautukset kts)
  - 3.3 Tiettyjä aineita tai esineitä koskevat erityismääräykset (jos erityismääräys vapauttaisi)
  - (3.4 Rajoitetut määrät pakatuille vaarallisille aineille ns LQ ei luokkaan 7 sovellettava)
  - (3.5 Poikkeusmäärät pakatuille vaarallisille aineille ns EQ ei luokkaan 7 sovellettava)
- HUOM! Jotkin VAK-vapautukset eivät koske luokkaa 7 esim päätoimialaa koskeva (1.1.3.1 c)

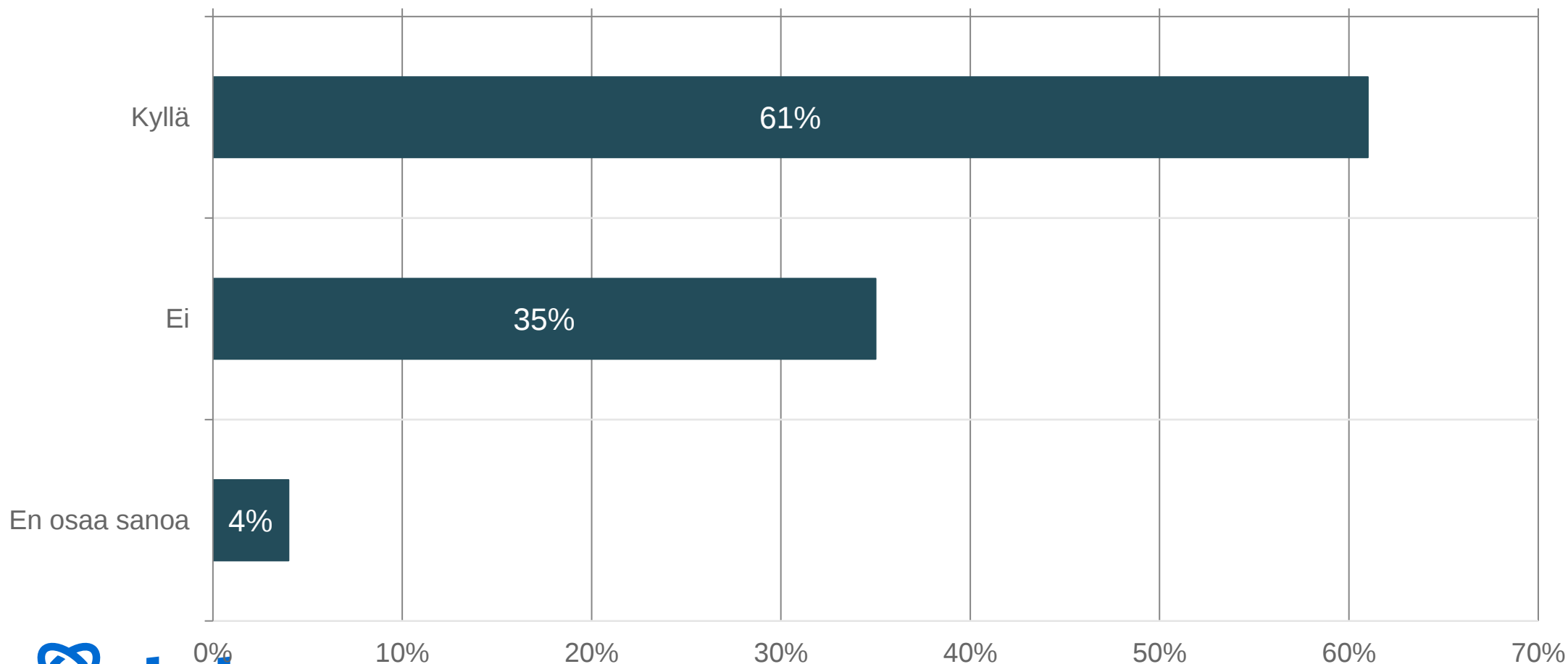
Onko teillä toiminnassa sovellettava johtamisjärjestelmä, jolla varmistatte radioaktiivisten aineiden kuljetukseen liittyvien tehtävien ja toimenpiteiden vaatimuksenmukaisuuden?

Vastaajien määrä: 26

Onko teillä radioaktiivisten aineiden kuljetukseen sovellettava säteilysuojeluohjelma, jolla varmistatte työntekijöiden ja väestön säteilyturvallisuuden?

Vastaajien määrä: 26

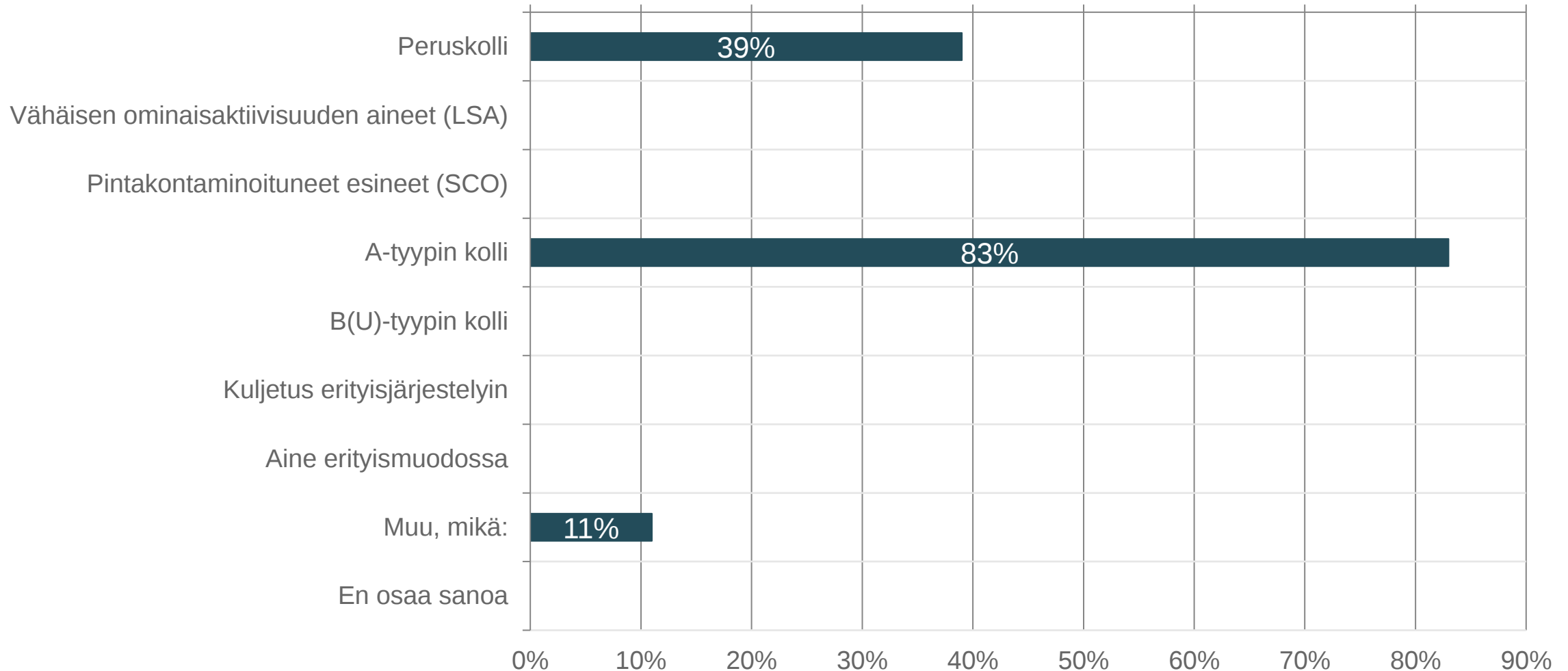

Kuinka monella henkilöllä on voimassa oleva koulutus pakkaamiseen tai lähettämiseen kuljetusmuodoissa, joita käytätte?

- Vastaajien määrä: 18

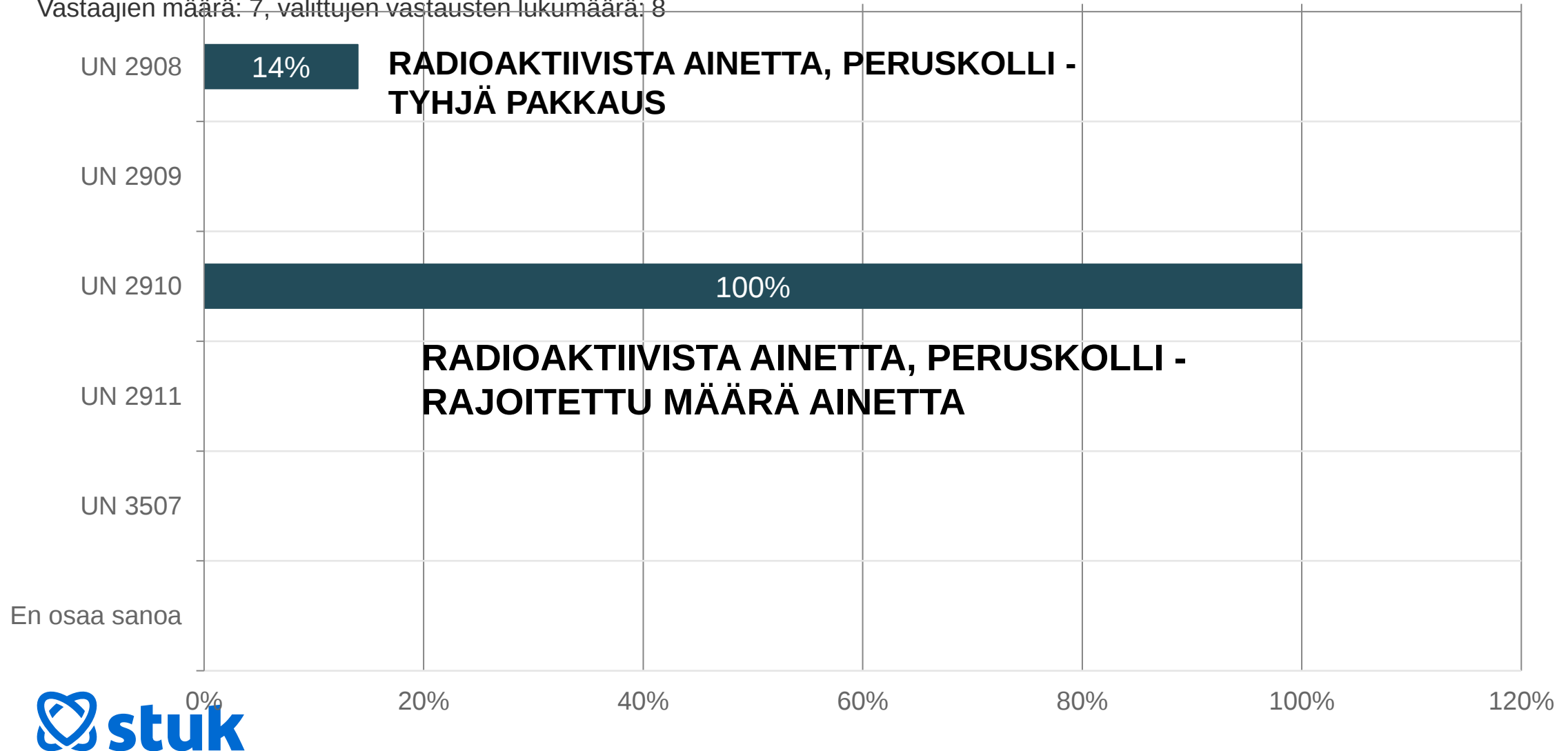
	n	Prosentti
Ei yhdelläkään	4	22,2%
1-3	1	5,5%
4-9	9	50,0%
10-20	1	5,6%
Yli 20	0	0,0%
En osaa sanoa	3	16,7%

Mitä seuraavista lähetätte? Tämä kysymys koskee vain roolianne lähettäjänä.

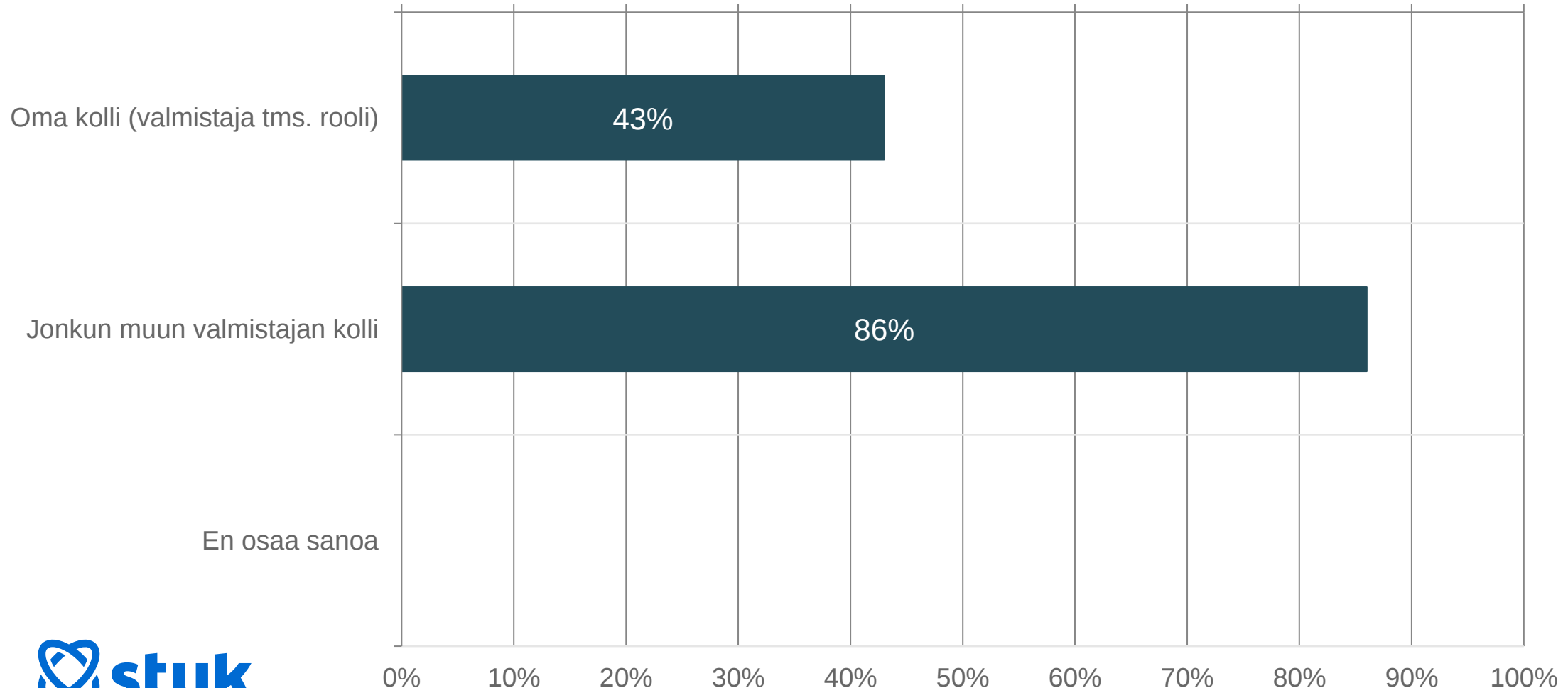
Mitä YK-numeroita teillä koskee kuljetus peruskolleilla?

Vastaajien määrä: 7, valittujen vastausten lukumäärä: 8

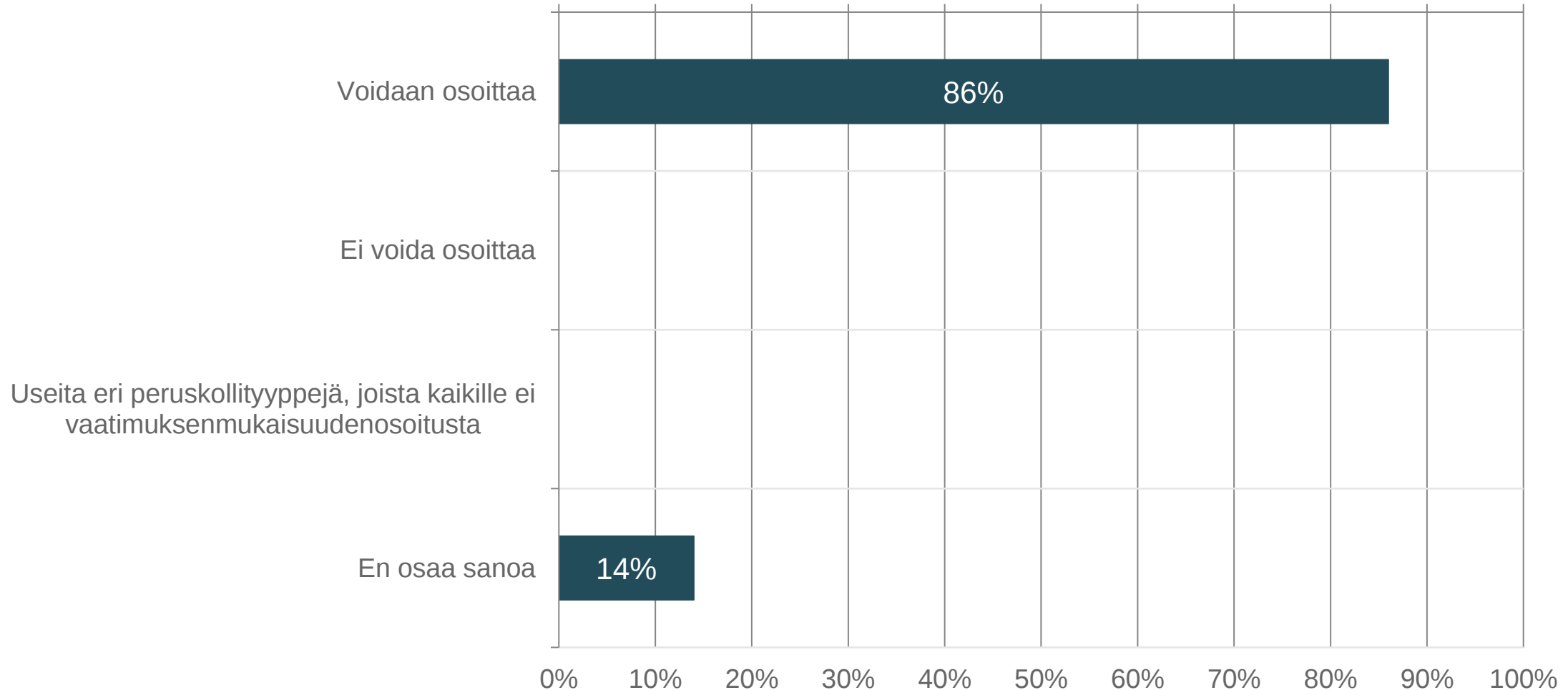

Itse valmistettu kolli vai kaupallinen kolli

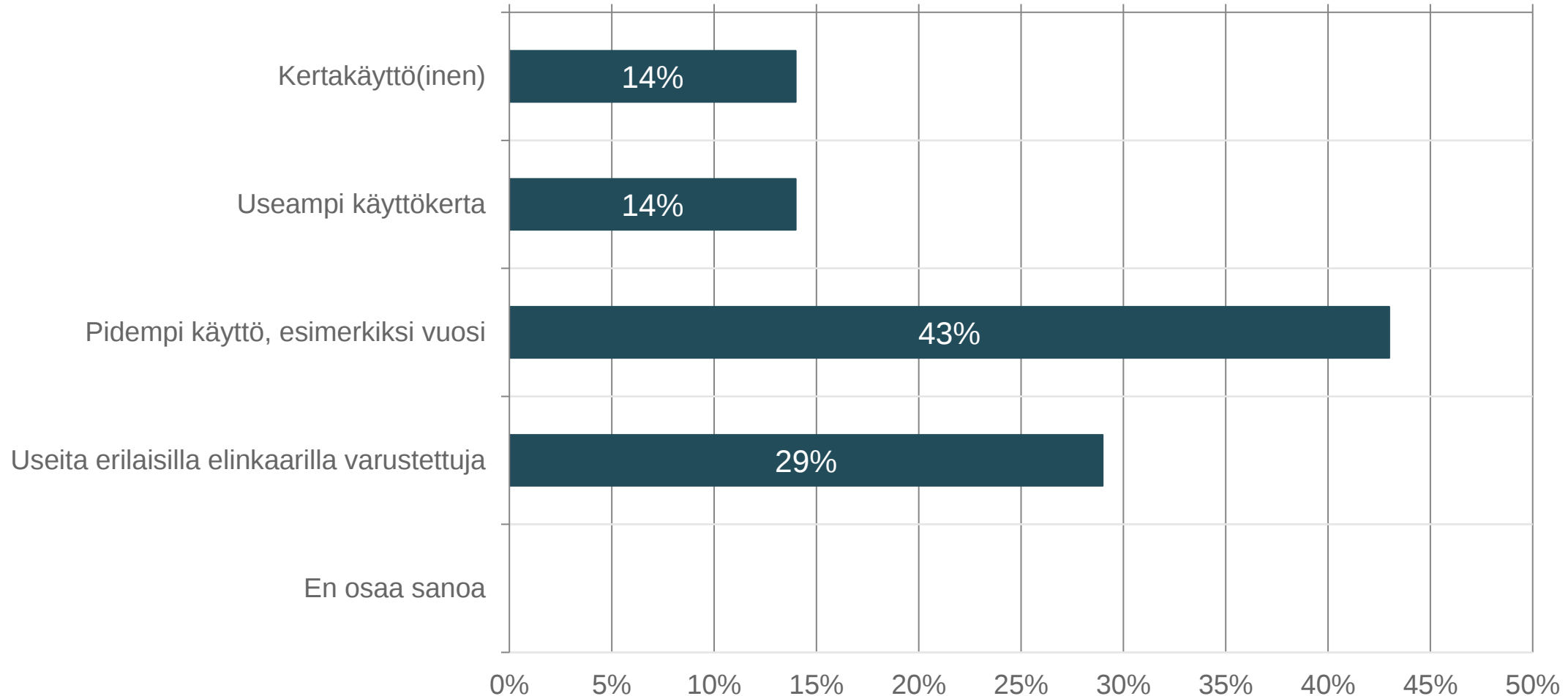
Vastaajien määrä: 7, valittujen vastausten lukumäärä: 9

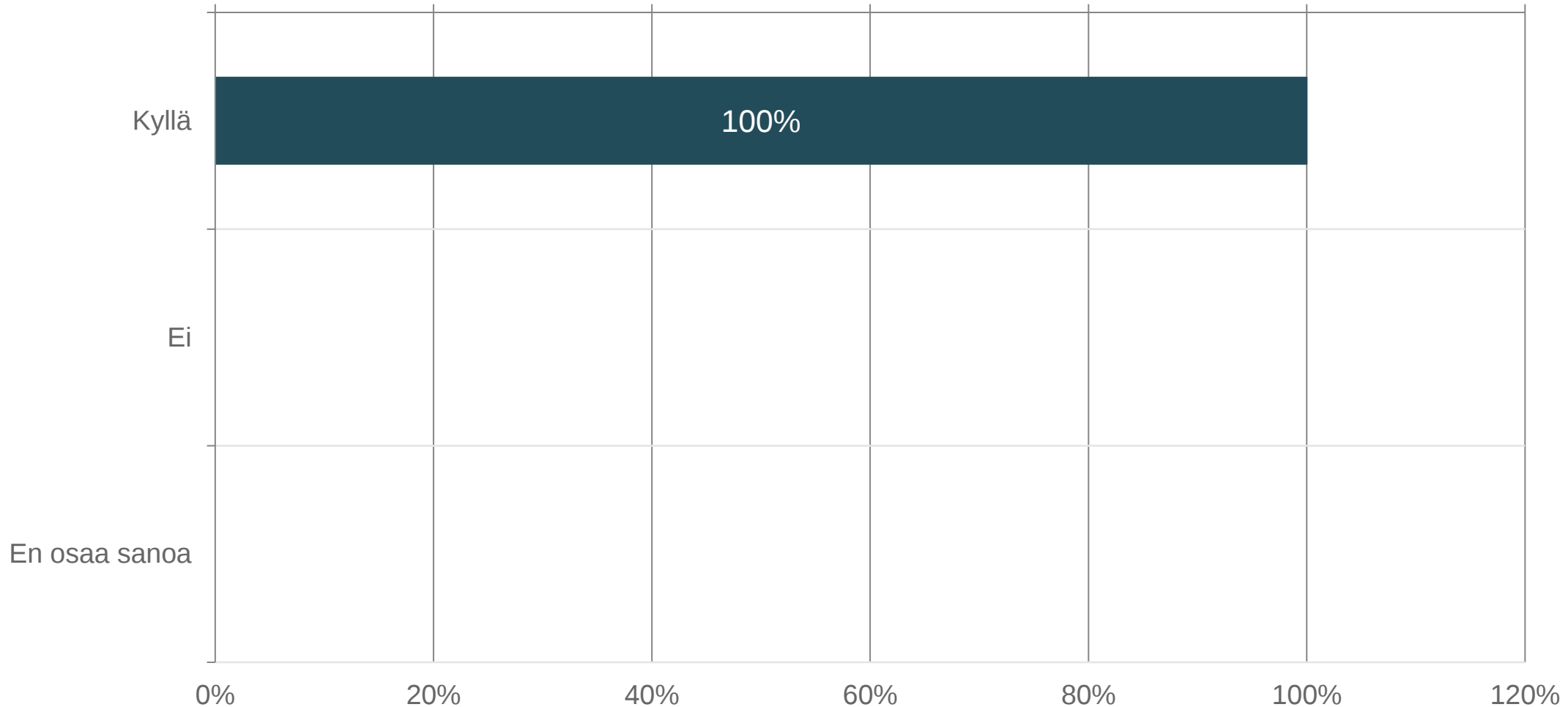
Voidaanko käyttämänne peruskolli(e)n vaatimuksenmukaisuus osoittaa?

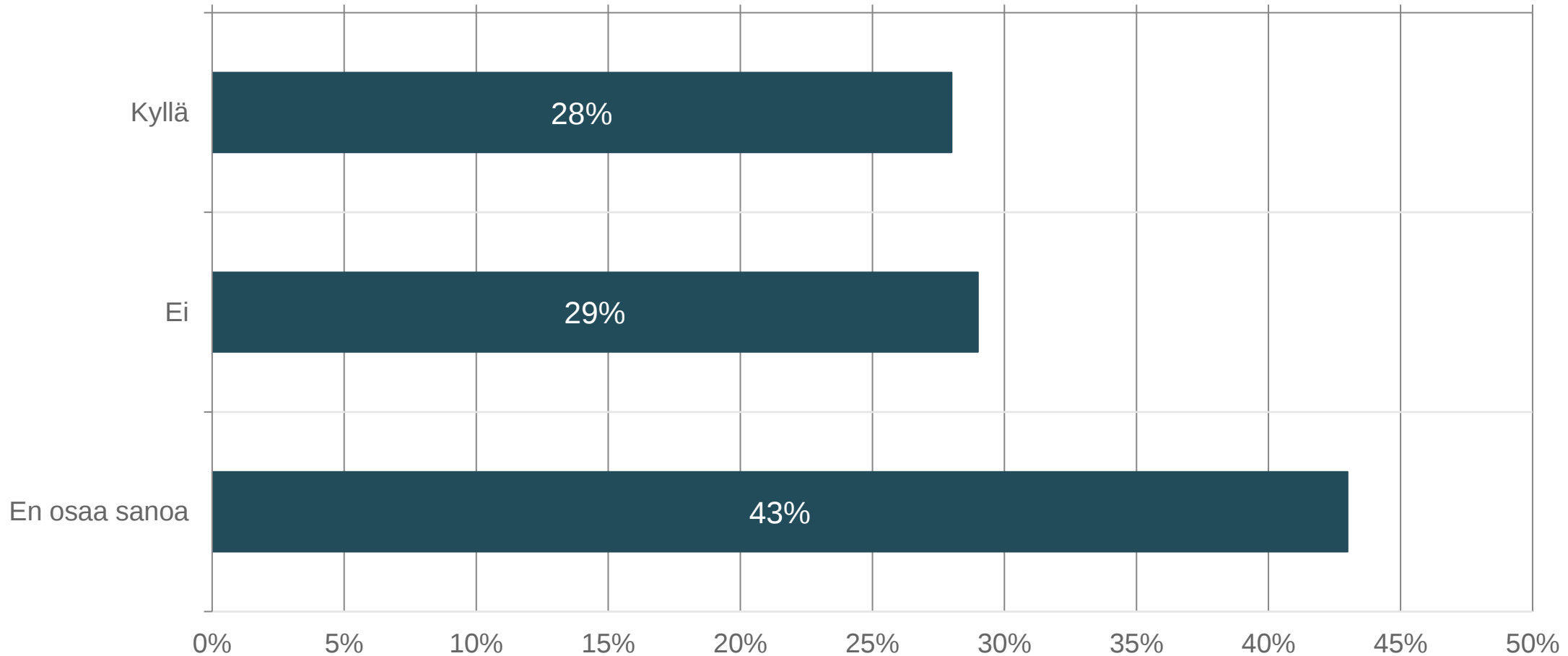
Kuinka pitkä on käyttämänne peruskollin elinkaari?

Käytetäänkö peruskollianne niin, että se on varastoituna ja sen jälkeen sitä käytetään lähettämiseen varastoinnin jälkeen?

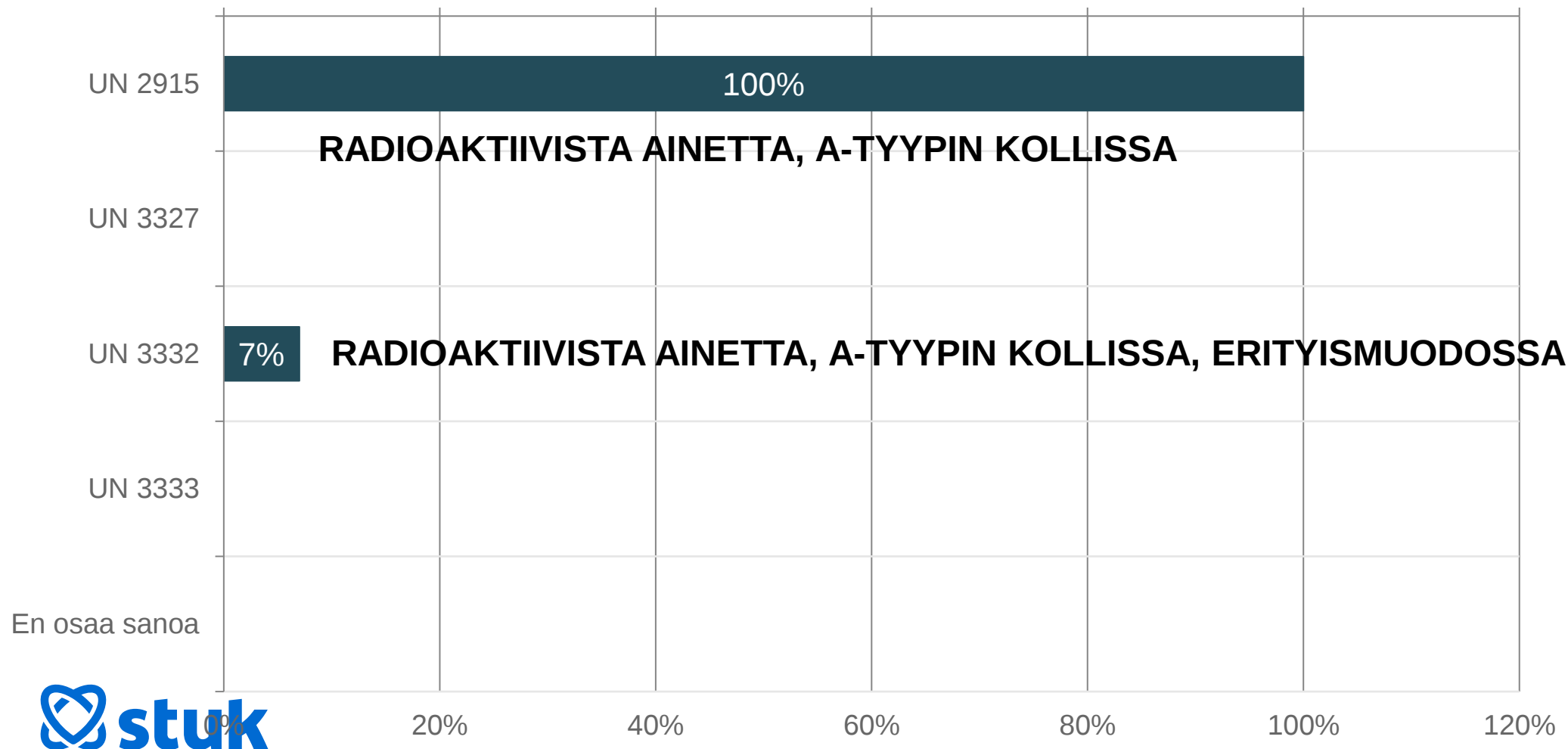
Onko peruskollinne suunnittelussa huomioitu ikääntymisen (ageing) vaikutus?

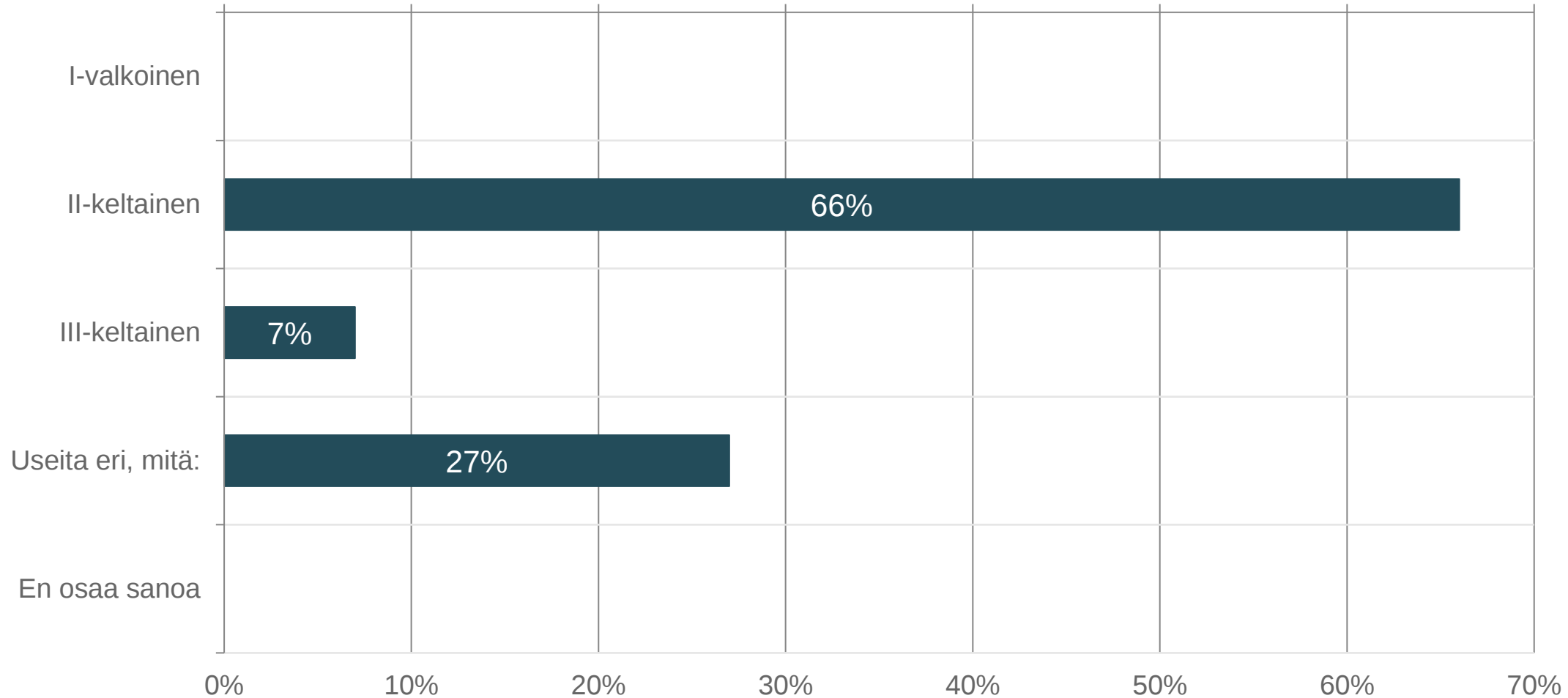
Vastaajien määrä: 7

Millä YK-numeroilla kuljetettavien A-tyypin kollojen kuljetus koskee toimintaanne?

Vastaajien määrä: 15, valittujen vastausten lukumäärä: 16

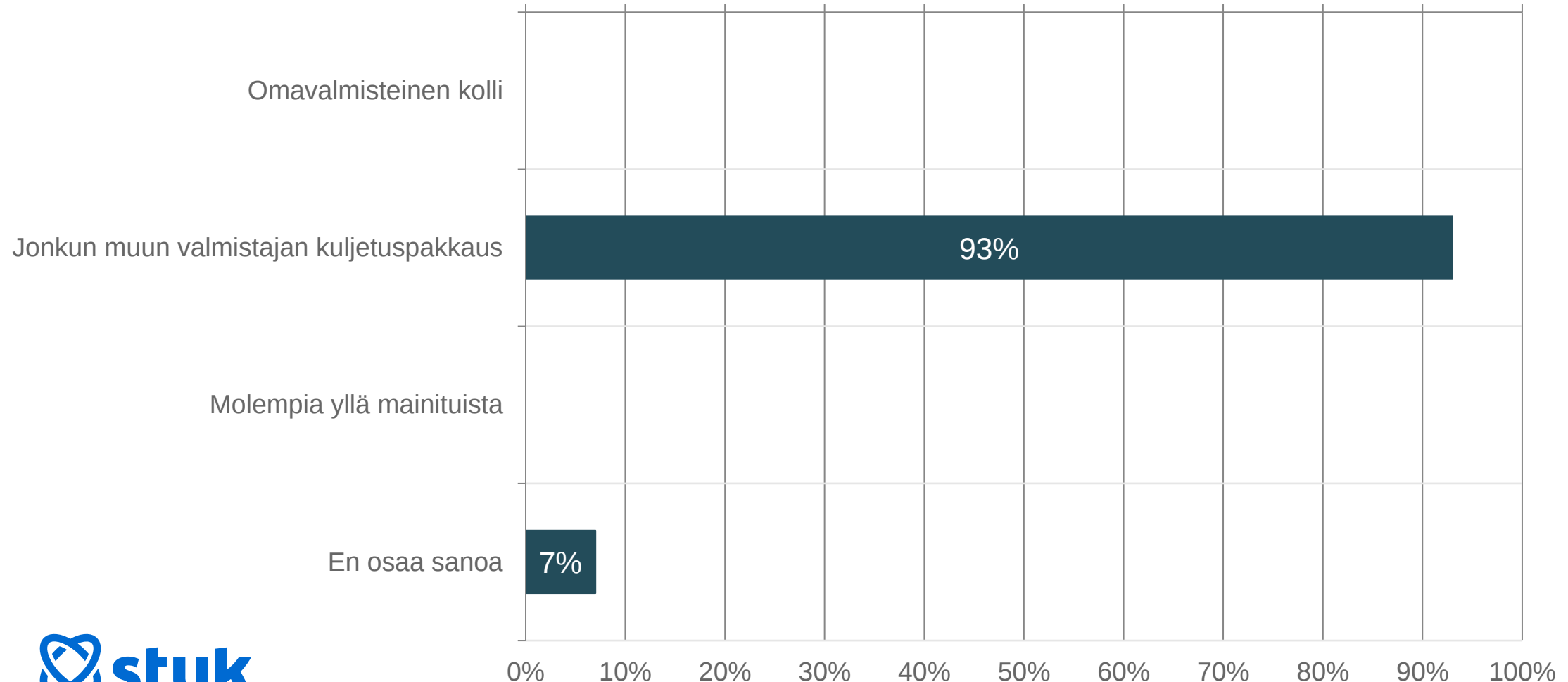
Mikä on A-tyypin kollilla kuljetettava kolliluokka, joka liittyy kuljetuksiinne?

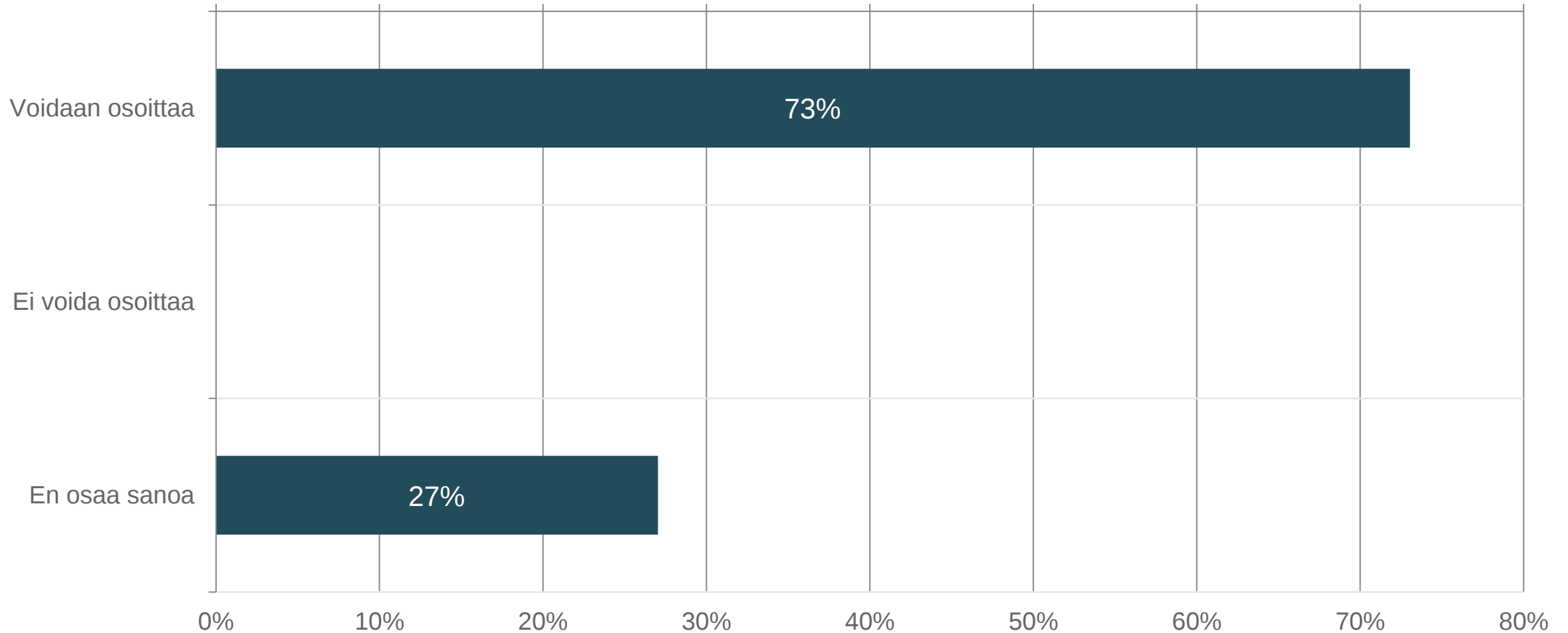
Vastaajien määrä: 15

Kuka on valmistanut A-tyypin kollin?

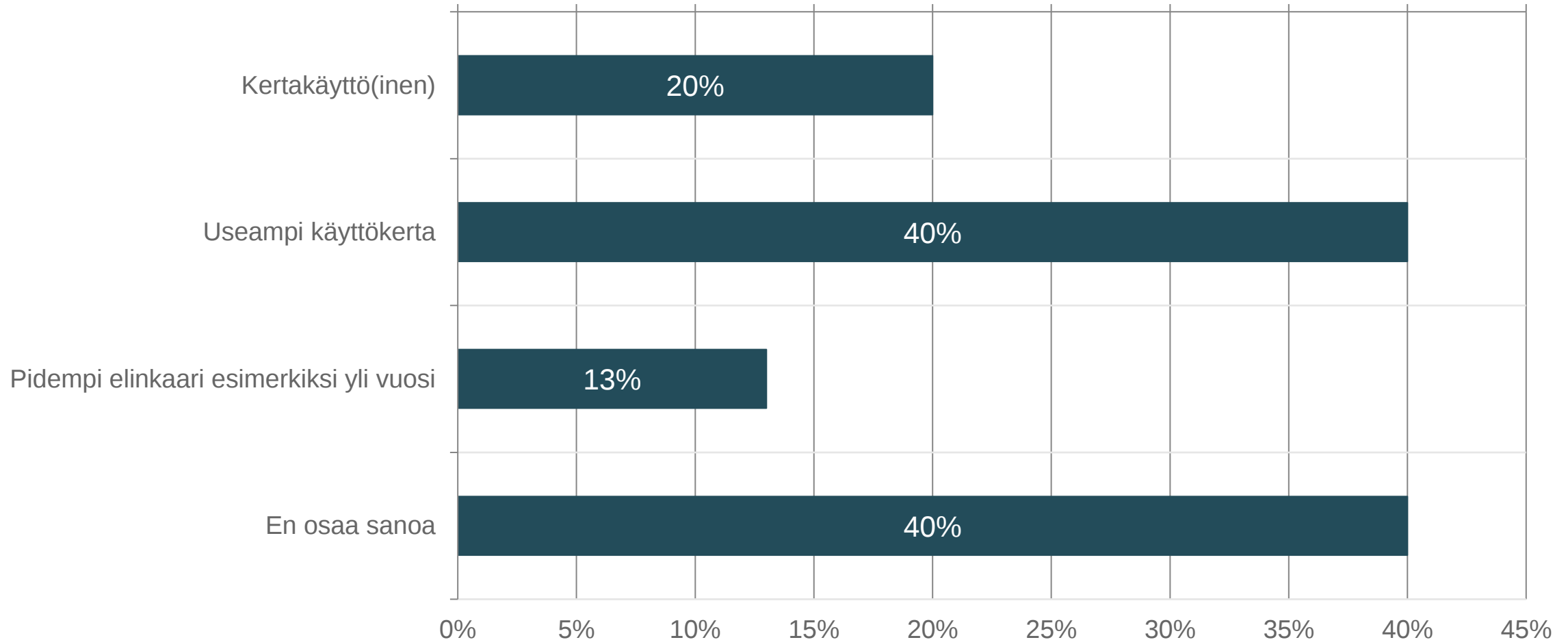
Vastaajien määrä: 15

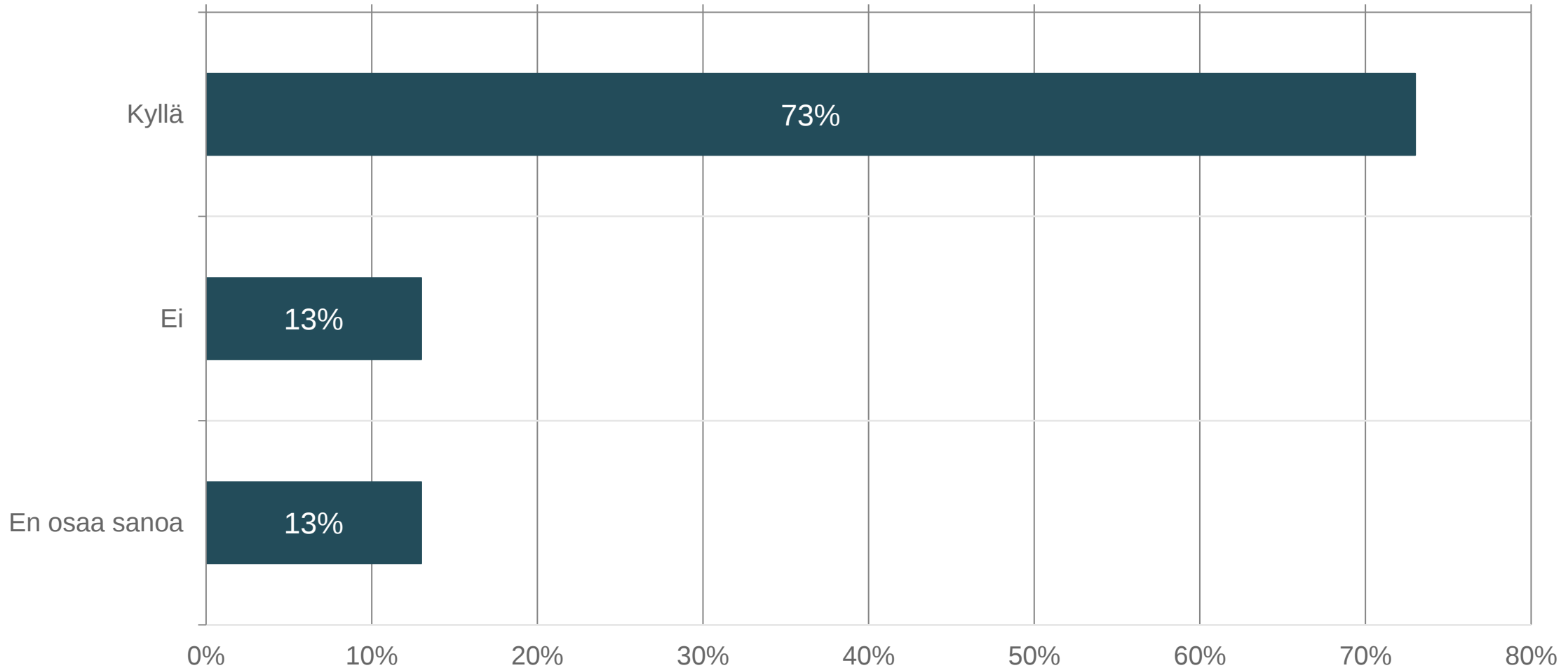
A-tyypin kollin vaatimuksenmukaisuus

Kuinka pitkä on A-tyypin kollinne elinkaari?

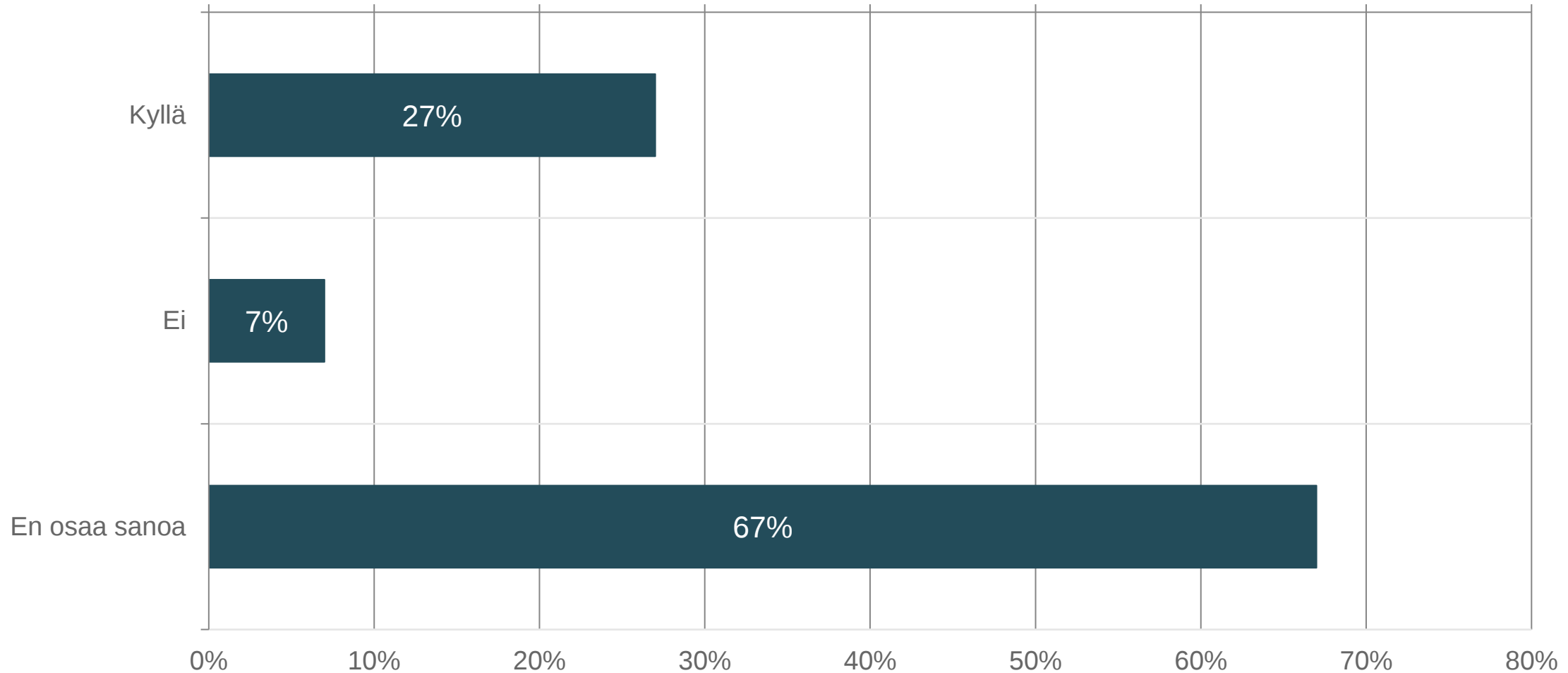

Käytetäänkö A-tyypin kollianne niin, että se varastoidaan ja sillä kuljetetaan varastoinnin jälkeen?

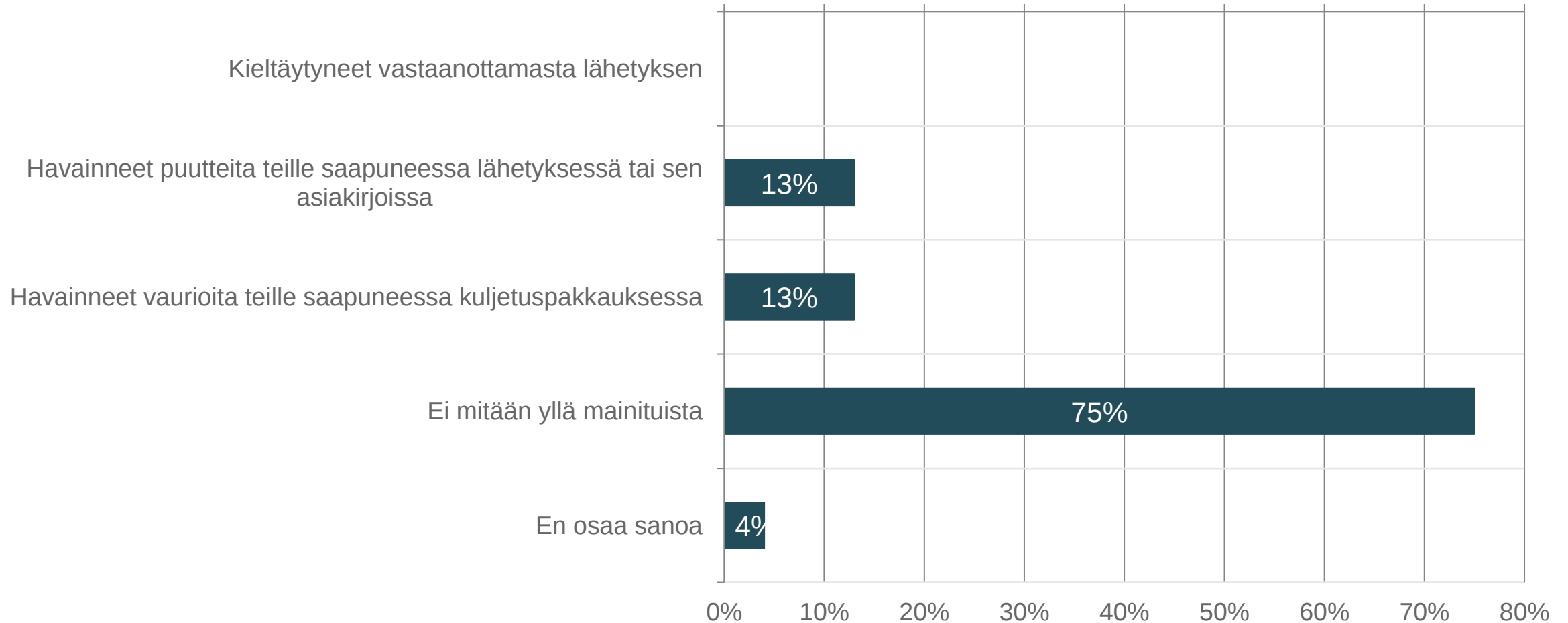

Vastaajien määrä: 15, valittujen vastausten lukumäärä: 15

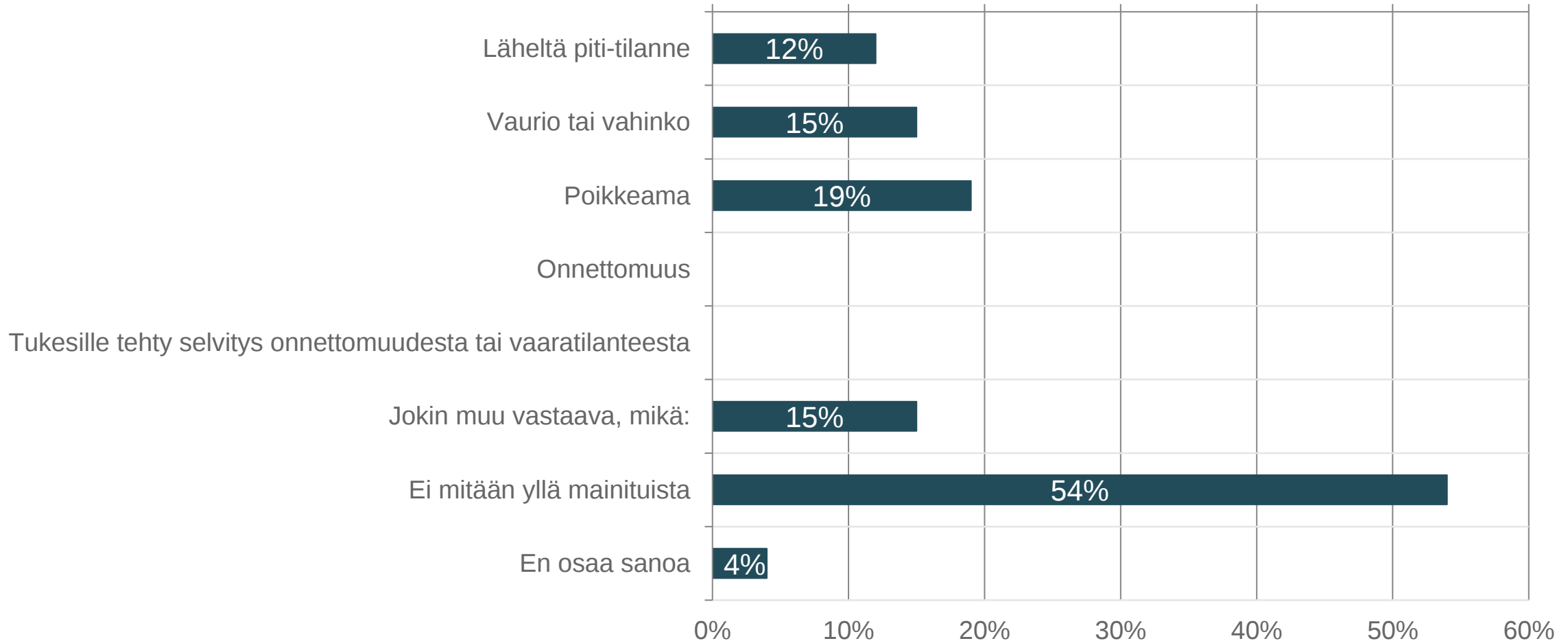
Onko A-tyypin kollienne suunnittelussa otettu huomioon ikääntymisen (ageing) vaikutukset?

Oletteko luokan 7 radioaktiivisen aineen lähetyksen vastaanottajana viimeisen vuoden aikana:

Onko kuljetukseen liittyvässä toiminnassanne tapahtunut viimeisen kolmen vuoden aikana jotakin seuraavista:

Vastaajien määrä: 26, valittujen vastausten lukumäärä: 31

Onko kuljetukseen liittyvässä toiminnassanne tapahtunut viimeisen kolmen vuoden aikana jotakin seuraavista:

Vastaajien määrä: 26, valittujen vastausten lukumäärä: 31

	n	Prosentti
Läheltä piti-tilanne	3	11,5%
Vaurio tai vahinko	4	15,4%
Poikkeama	5	19,2%
Onnettomuus	0	0,0%
Tukesille tehty selvitys onnettomuudesta tai vaaratilanteesta	0	0,0%
Jokin muu vastaava, mikä:	4	15,4%
Ei mitään yllä mainituista	14	53,8%
En osaa sanoa	1	3,8%

Kuljetuksista kieltäytymiset

Vastaajien määrä: 24, valittujen vastausten lukumäärä: 24

